

Právní problematika

1. Druhy právní odpovědnosti

- a) Odpovědnost za správní přestupky je upravena v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, (např. nedovolená činnost v chráněných částech přírody).
- b) Občanskoprávní odpovědnost je upravena v zákoně č.40/1964 Sb., občanský zákoník (např. povinnost vrácení vypůjčené výstroje po skončení akce).
- c) Trestněprávní odpovědnost je upravena v zákoně č.40/2009 Sb., trestní zákoník (např. náčelník dovolí dětem přecházet koleje v místě, kde je to zakázáno).

2. Právní odpovědnost podle věku

- a) Osoby do 15 let (děti) nejsou odpovědné podle trestního zákona. Podle ostatních právních předpisů mají odpovědnost částečnou.
- b) Osoby od 15 let do 18 let (mladiství) mají částečnou právní odpovědnost.
- c) Nezletilý (viz. odstavec a) a b)) odpovídá za škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky; společně a nerozdílně s ním odpovídá, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled. Není-li ten, kdo způsobí škodu, pro nezletilost schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, odpovídá za škodu ten, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled.
- d) Osoby starší 18 let mají plnou právní odpovědnost.

3. Odpovědnost za bezpečnost při akcích kmenů LLM

- a) Plnou odpovědnost za činnost účastníků akce nese osoba starší 18 let (náčelník nebo osoba jím pověřená) a to i v případě své nepřítomnosti při dané činnosti.
- b) Odpovědná osoba se zproští odpovědnosti, jestliže prokáže, že nezanedbala žádnou svou povinnost.
- c) Před započítím jakékoliv činnosti a dle potřeby i v průběhu činnosti je odpovědná osoba povinna provést poučení o bezpečnosti práce při této činnosti.
- d) Odpovědnost je možné částečně přenést i na osobu mladistvou (tj. osobu starší 15 let a mladší 18 let), jsou-li splněny určité podmínky:
 - 1. Před každou samostatnou činností je mladistvý odpovědnou osobou poučen o možném riziku této činnosti a o bezpečnostních opatřeních při této činnosti.

2. Nejedná se o zvlášť nebezpečné činnosti (střelba z luku, koupání, pohyb po rušných komunikacích).
 3. Doba samostatné činnosti nepřekročí rozumnou dobu.
 4. Náročnost a riziko činnosti odpovídá zkušenostem a rozumovým možnostem pověřené osoby.
- e) Odpovědná osoba odpovídá za děti od doby a místa srazu do doby a místa ohlášeného ukončení akce, není-li předem dán písemný souhlas odpovědného zástupce dítěte s odlišným odchodem dítěte.

4. Postup v případě úrazu

- a) Odstranit příčiny a zabránit dalšímu ohrožení.
- b) Zajistit první pomoc, přepravu k lékaři či přivolání pohotovosti.
- c) Lékařskou pomoc je třeba zajistit tak, aby se odpovědná osoba od postiženého pokud možno nevzdalovala. V takovýchto případech je možné vydávat příkazy i cizím osobám, neboť odst. 1 § 207 trestního zákona říká, že: "Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok."
- d) Ohlásit událost dle potřeby OHES, hasičům, policii. Ohlašovací povinnost má i lékař, který poskytl ošetření.
- e) Vyrozmět náčelníka kmene (není-li přítomen), v případě vážných úrazů i ústředí LLM.
- f) Sepsat protokol o události, zajistit svědky, jejich adresy.
- g) Dojde-li k poranění vedoucího akce, zajišťuje tyto úkoly jeho zástupce, popř. nejstarší účastník akce.
- h) Zajistit věci postiženého, sepsat v přítomnosti svědků jejich seznam.
- i) Policie potom vyšetřuje, zda někdo nese na nehodě vinu a zda nebyl spáchán trestný čin .

5. Základy trestní odpovědnosti (40/2009 Sb., trestní zákoník citace)

§ 13 *Trestný čin*

(1) Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.

(2) K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

Zavinění

§ 15 Úmysl

(1) Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo

b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

(2) Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

§ 16 Nedbalost

(1) Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo

b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

(2) Trestný čin je spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem.

§ 17 Zavinění k okolnosti zvlášť přitěžující

K okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlédne,

a) jde-li o těžší následek, i tehdy, zavinil-li jej pachatel z nedbalosti, vyjímaje případy, že trestní zákon vyžaduje i zde zavinění úmyslné, nebo

b) jde-li o jinou skutečnost, i tehdy, jestliže o ní pachatel nevěděl, ač o ní vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, vyjímaje případy, kdy trestní zákon vyžaduje, aby o ní pachatel věděl.

OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ PROTIPRÁVNOST ČINU

§ 28 Krajní nouze

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

§ 29 Nutná obrana

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

6. Les

Zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon, zákon č. 96/1977 o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství (citace zákona č.96/1977 Sb.)

Vstup do lesů a úprava některých činností v nich

§ 19 Užívání lesů

(1) Každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klest. Při tom je povinen les nepoškozovat, nenarušovat lesní prostředí a dbát pokynů vlastníka, popřípadě nájemce lesa a jeho zaměstnanců.

(2) Chovatelé včel mohou se souhlasem vlastníka lesa a v zájmu podpory ekologické rovnováhy, opylování rostlin, využití medovice a zlepšení produkce semen lesních dřevin umisťovat svá včelstva na lesních pozemcích za předpokladu dodržování povinností vyplývajících z odstavce 1 věty druhé.

(3) Na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu může orgán státní správy lesů z důvodu ochrany lesa nebo v zájmu zdraví a bezpečnosti občanů rozhodnout o dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa, nejvýše však na dobu tří měsíců. Totéž lze stanovit nařízením obce 14) s rozšířenou působností. Stanovenou dobu lze stejným způsobem prodloužit nejvýše o tři měsíce. Zákazy vstupu do lesa nebo jiná omezení užívání lesa stanovená zvláštními předpisy anebo podle nich vyhlášená zůstávají nedotčena. Vstup do lesů, které jsou nezbytné pro potřeby obrany státu (dále jen "vojenské lesy"), se řídí zvláštními předpisy. 15)§ 16

§ 20 Zákaz některých činností v lesích

(1) V lesích je zakázáno

- a) rušit klid a ticho,*
- b) provádět terénní úpravy, narušovat půdní kryt, budovat chodníky, stavět oplocení a jiné objekty,*
- c) vyzvedávat semenáčky a sazenice stromů a keřů lesních dřevin,*
- d) těžit stromy a keře nebo je poškozovat,*
- e) sbírat semena lesních dřevin, jmelí a ochmet,*
- f) sbírat lesní plody způsobem, který poškozuje les,*
- g) jezdit a stát s motorovými vozidly,*
- h) vstupovat do míst oplocených nebo označených zákazem vstupu,*
- i) vstupovat do porostů, kde se provádí těžba, manipulace nebo doprava dříví,*
- j) mimo lesní cesty a vyznačené trasy jezdit na kole, na koni, na lyžích nebo na saních,*
- k) kouřit, rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně a tábořit mimo vyhrazená místa,*
- l) odhazovat hořící nebo doutnající předměty,*
- m) narušovat vodní režim a hrabat stelivo,*
- n) pást dobytek, umožňovat výběh hospodářským zvířatům a průhon dobytka lesními porosty,*
- o) znečišťovat les odpady a odpadky.*

(2) Rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně je zakázáno také do vzdálenosti 50 m od okraje lesa.

(3) Zákazy uvedené v odstavcích 1 a 2 se nevztahují na činnosti, které jsou prováděny při hospodaření v lese; zákazy uvedené v odstavci 1 písm. l) až o) se vztahují i na vlastníka lesa, nájemce lesa nebo toho, kdo užívá les z jiného právního důvodu.

(4) Vlastník lesa může povolit výjimku ze zákazů uvedených v odstavci 1 písm. a) až k). Pokud by touto výjimkou byla porušena práva jiných vlastníků lesů, rozhodne na návrh vlastníka lesa orgán státní správy lesů.

(5) Organizované nebo hromadné sportovní akce lze v lese konat na základě oznámení orgánu státní správy lesů. V oznámení, které musí být předloženo nejméně 30 dnů před dnem konání této akce, pořadatel uvede místo a termín konání této akce, předpokládaný počet účastníků, způsob zajištění a souhlas vlastníka lesa.

Orgán státní správy lesů může do 15 dnů ode dne doručení oznámení stanovit doplňující podmínky. Ustanovení odstavce 1 písm. g) a j) a odstavce 4 nejsou dotčena.

(6) Zákaz jezdit a stát v lese s motorovými vozidly neplatí pro zaměstnance orgánu státní správy lesů v obvodu jejich působnosti při výkonu činnosti podle tohoto zákona a pro osoby, které vykonávají činnosti povolené zvláštními předpisy. 16)

(7) Zákazy uvedené v odstavci 1 pod písmeny a), h) a j) a se souhlasem vlastníka lesa také pod písmeny b) a g) se nevztahují na výkon práva myslivosti podle zvláštních předpisů. 6)

6) Zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

7. Lesní stráž (citace zákona 289/1995 Sb., lesní zákon)

Lesní stráž § 38

(1) Lesní stráž je fyzická osoba zajišťující ochrannou službu v lesích při obecném užívání lesů občany.

(2) Lesní stráž ustanovuje na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu orgán státní správy lesů; v průkazu lesní stráže současně stanoví obvod její působnosti. Na řízení o ustanovování lesní stráže se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

§ 39

Práva a povinnosti lesní stráže

(1) Lesní stráž je při své činnosti povinna

a) prokázat se průkazem lesní stráže a nosit služební odznak,

b) dohlížet na dodržování povinností spojených s obecným užíváním lesů (§ 19 a 20),

c) oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy buď vlastníku nebo uživateli lesa, nebo orgánu, který ji ustanovil, popřípadě v neodkladných případech též orgánům Policie České republiky nebo příslušným orgánům státní správy.

(2) Lesní stráž je při své činnosti oprávněna

a) zjistit totožnost osoby, která při obecném užívání lesa porušuje ustanovení tohoto zákona,

b) ukládat a vybírat pokuty za přestupky uvedené v § 53 tohoto zákona v blokovém řízení podle zvláštního předpisu, 24)

c) předvést bezodkladně policejnímu orgánu osobu, kterou přistihne při přestupku, nelze-li jinak zjistit její totožnost,

d) požadovat pomoc nebo součinnost orgánů Policie České republiky, popřípadě obecní policie, pokud nemůže splnění svých povinností zajistit vlastními silami a prostředky.

8. Oheň

Rozdělávání ohňů v přírodě je upraveno zejména těmito zákony: 289/1995 Sb., o lesích, 133/1985 Sb., o požární ochraně

§ 17

Základní povinnosti fyzických osob

(1) Fyzická osoba je povinna

a) počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů, při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení,

b) zajistit přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům plynu, vody a topení,

c) plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech,

d) obstarat požárně bezpečnostní zařízení a věcné prostředky požární ochrany v rozsahu stanoveném zákonem,

e) zajistit přístup k požárně bezpečnostním zařízením a věcným prostředkům požární ochrany za účelem jejich včasného použití a dále udržovat tato zařízení a věcné prostředky v provozuschopném stavu; uvedené povinnosti se vztahují na osoby, které mají uvedená zařízení a věcné prostředky ve vlastnictví či užívání,

f) vytvářet v prostorách ve svém vlastnictví nebo užívání podmínky pro rychlé zdolání požáru a pro záchranné práce,

g) umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů při zjišťování příčiny vzniku požáru a v odůvodněných případech mu bezúplatně poskytnout výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru,

h) oznamovat bez odkladu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru každý požár vzniklý při činnostech, které vykonává, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá,

i) dodržovat podmínky nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností.

(3) Fyzická osoba nesmí

a) vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany nebo zneužít linku tísňového volání,

b) provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy, 1l)

c) poškozovat, zneužívat nebo jiným způsobem znemožňovat použití hasicích přístrojů nebo jiných věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení,

d) omezit nebo znemožnit použití označených nástupních ploch pro požární techniku,

e) používat barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany,

f) provádět vypalování porostů.

Pomoc při zdolávání požárů

§ 18

Osobní pomoc

Každý je povinen v souvislosti se zdoláváním požáru

a) provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob,

b) uhasit požár, jestliže je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření,

c) ohlásit neodkladně na určeném místě zjištěný požár nebo zabezpečit jeho ohlášení,

d) poskytnout osobní pomoc jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce.

§ 19

Věcná pomoc

Každý je povinen na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce poskytnout dopravní prostředky, zdroje vody, spojová zařízení a jiné věci potřebné ke zdolání požáru.

9. Koupání

VYHLÁŠKA č. 344/1991 Sb., kterou se vydává Řád plavební bezpečnosti na vnitrozemských vodních cestách České a Slovenské Federativní Republiky
Zákaz nebo omezení koupání (k čl. 6.37) – stále platí

1. V zájmu bezpečnosti a plynulosti plavebního provozu je koupání zakázáno:

a) 100 m na obě strany od mostů, přístavních můstků veřejné lodní dopravy, přecladišť a vjezdů do přístavů nebo splavných přítoků a míst označených pro stání plavidel, pokud Státní plavební správa nestanovila jinak,

b) v plavebních komorách a jejich obvodech,

c) v trasách přívozů,

d) ve vyznačených uzavřených vodních plochách.

2. Koupající se osoby jsou povinny chovat se tak, aby neohrožovaly bezpečnost a plynulost plavby, zejména:

a) nesmějí plavat do dráhy přibližujícího se plavidla,

b) musí zachovat vzdálenost minimálně 50 m od boku plavidla, které není malým plavidlem,

c) musí zachovat vzdálenost minimálně 10 m od boku malého plavidla s vlastním pohonem,

d) musí zachovat vzdálenost minimálně 3 m od boku ostatních plavidel.

3. Ustanovení tohoto článku se vztahuje rovněž na plavání s použitím nafukovacích lehátek nebo pomocí jiných předmětů.

a) Nezletilí účastníci akce se smějí koupat pouze pod dohledem odpovědné osoby starší 18 let.

b) Je nutné dodržovat předpisy pro koupání:

- odpovědná osoba jde do vody jako první a prověří bezpečnost koupaliště
- 6-10 účastníků na jednu plnoletou osobu
- dospělá osoba je po celou dobu koupání ve vodě s dětmi
- koupání ve vodě teplé min. 20 C max. 30 minut

(4) Koupání dětí v přírodě musí být přizpůsobeno počasí, fyzické zdatnosti dětí a jejich plaveckým schopnostem. Děti se mohou koupat jen za dohledu osoby činné při zotavovací akci jako dozor. Dohled může vykonávat jen osoba, která je schopna poskytnout záchranu tonoucím. Koupat se děti smějí nejdříve 1 hodinu po hlavním jídle nebo po intenzivním cvičení.

- pro neplavce je nutné vyhradit prostor, musí mít vestu nebo jiný nadnášecí prostředek. viz vyhláška č.106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti

10. Střelba

- a) Odpovědná osoba nesmí strpět jakoukoliv nepřikázanou manipulaci se zbraní i když není nabitá.
- b) Zbraní je dovoleno mířit jen do vyhrazeného prostoru.
- c) Pro střelbu musí být vyhrazen vhodný prostor, v němž se nesmí nikdo pohybovat, ani náhodný chodec.
- d) Za terčem musí být vhodné pozadí (nejlépe příkrá stráž).
- e) K terčům se smí až po ukončení střelby všech účastníků a to na pokyn odpovědné osoby.

11. Noční hry

- a) Je nutné všechny účastníky hry seznámit s riziky nočního pohybu, upozornit na nebezpečí poranění ve tmě (větve, terén), dodržovat zvýšenou opatrnost.
- b) Noční hry provádět pouze v bezpečném prostoru, který účastníci hry znají, či je jinak zabezpečen.
- c) Upozornit na nebezpečí zabloudění.
- d) Účastníky vybavit např. píšťalkou a určit nouzový signál.

Noční hra nesmí být na čas.

12. Cyklistika

Nutno dodržovat vyhlášku 30/2001 Sb. ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu).

13. Vodácké akce

Osoby mladší 18 let musí mít při vstupu na loď záchrannou vestu. Dospělé osoby by vestu mít měly.

Nutno dodržovat předpisy týkající se plavby po příslušném vodním toku.

14. Tresty

Bití nebo tresty omezující osobní svobodu (např. přivázání ke stromu) jsou nepřípustné a trestně postižitelné.

Perry - Petr Novotný

Aktualizace textu byla provedena k 2.9.2010